

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Subsidieregeling landbouw Zuid-Holland

Geachte Statenleden,

Met deze brief wordt u geïnformeerd over ons besluit van 18 februari 2025 over de vaststelling van de Subsidieregeling landbouw Zuid-Holland (Srl) en een drietal bijbehorende openstellingsbesluiten. De Srl treedt in werking na publicatie in het Provinciaal Blad en is bij deze brief bijgesloten (bijlage 1). Tevens zijn de drie openstellingsbesluiten bijgevoegd (bijlage 2 tot en met 4). Wij dragen hiermee bij aan ambitie 5: Naar vitale balans water, natuur en landbouw, beleidsdoel 5-1 Gezonde natuur en beleidsdoel 5-2 toekomstbestendige landbouw.

Een nieuwe subsidieregeling landbouw

De komende jaren wordt de inzet van het subsidie instrumentarium voor landbouw steeds belangrijker om de beleidsdoelen te halen en komen er (rijks)middelen beschikbaar voor de verduurzaming van de landbouw. Daarom stellen wij voor om een nieuwe subsidieregeling vast te stellen. De regeling is opgesteld als een aanbouwregeling, dit houdt in dat steeds nieuwe paragrafen aan de regeling toegevoegd kunnen worden. De eerste 3 paragrafen, gericht op verduurzaming van de melkveehouderij, zijn nu vastgesteld. Met deze eerste paragrafen willen wij onder andere de plannen van het Fieldlab Groene Hart faciliteren. Op een later moment kunnen paragrafen met andere subsidiabele activiteiten voor andere landbouwsectoren worden toegevoegd aan de regeling. Hiermee kan goed worden aangesloten bij de verschillende beleidsambities voor landbouw. Uitbreiding van de Srl naar andere sectoren en gebieden is onder andere afhankelijk van de lopende gebiedsprocessen in het kader van het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG) en het beschikbaar komen van (Rijks)budget.

Hoofdstuk 1 van de regeling bevat algemene bepalingen. In artikel 1.2 van de regeling is opgenomen dat openstellingsbesluiten kunnen worden vastgesteld door het college voor de verschillende paragrafen in de regeling. In een openstellingsbesluit kan maatwerk worden toegepast per paragraaf door gebieden aan te wijzen of uit te sluiten.

Hoofdstuk 2 bestaat uit de paragrafen met de verschillende subsidiemogelijkheden. Tot nu toe stonden de subsidiemogelijkheden voor landbouw in de Subsidieregeling Groen Zuid-Holland 2016 (Srg). De paragrafen in de Srg met landbouwsubsidies zullen worden geëvalueerd en op een later moment worden overgeheveld naar de Srl. Uiteindelijk is het de bedoeling dat er voor het landbouwbeleid één subsidieregeling komt waarin alle provinciale subsidiemogelijkheden voor de landbouwsector zijn opgenomen. Dit vergroot de vindbaarheid en leesbaarheid voor de aanvragers. Naast de Srl blijft de Regeling Europese Landbouwsubsidies Zuid-Holland bestaan. Onder deze regeling worden de Europese subsidies in Zuid-Holland verstrekt in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB).

Overwegingen regeling

Zoals in de herziening van het omgevingsbeleid 2024 vastgelegd streven we met het Zuid-Hollandse landbouwbeleid naar een divers en vitaal bestand aan agrariërs: hoogtechnologisch, natuurinclusief en multifunctioneel. Deze regeling is een eerste aanzet om stappen op deze verschillende ontwikkelpaden in de melkveehouderij te stimuleren. Middels paragraaf 2.1 worden melkveehouders gefaciliteerd in het maken van keuzes omtrent de ontwikkeling van hun bedrijf. We dagen melkveehouders uit om een integraal en toekomstbestendig bedrijfsontwikkelplan te maken, waarmee ze niet alleen handelingsperspectief creëren voor de duurzame (door)ontwikkeling van hun bedrijf, maar ook een goede gesprekspartner voor de overheid zijn. Middels paragraaf 2 kan een melkveehouder subsidie aanvragen om een aantal technische maatregelen te nemen om ammoniakemissies te reduceren. De regeling gaat nu open met provinciaal geld dat is gelabeld aan stikstofreductie, vandaar dat de eerste openstelling van de regeling focust op ammoniakreductie. We zijn ons ervan bewust dat er onzekerheden en uitdagingen zijn rondom het reduceren van ammoniakemissies. Met deze regeling kiezen we ervoor om ons daardoor niet tot stilstand te brengen, maar om agrariërs te stimuleren om na een zorgvuldige afweging wel maatregelen te nemen. Alleen door daadwerkelijk aan de slag te gaan in de praktijk kunnen we namelijk ervaring op doen, resultaten meten en op basis daarvan met elkaar leren en maatregelen door ontwikkelen. We hebben een divers palet aan duurdere en goedkopere technieken geselecteerd, waardoor de regeling voor zowel kleinere als grotere melkveehouderijen interessant kan zijn. In combinatie met het integrale bedrijfsontwikkelplan, beogen we hiermee de ondernemer te faciliteren in een evenwichtige afweging in de balans tussen de agrarische bedrijfsvoering, de financiële gevolgen en de ecologische impact.

We hebben onderzocht of we nu ook gelijk maatregelen uit andere ontwikkelpaden in deze regeling kunnen verwerken, dat bleek echter voor nu juridisch en uitvoeringstechnisch een te grote stap. We onderzoeken komend jaar andere manieren om dit wel mogelijk te maken. Ook is er ander subsidie-instrumentarium (in ontwikkeling) dat al een aantal maatregelen op deze andere ontwikkelpaden stimuleert, zie figuur 1. De Srl is zo ontworpen dat het mogelijk is om steeds paragrafen toe te voegen, daardoor hebben we met deze regeling een tool in handen waarmee we komende tijd (Rijks)middelen, waaronder mogelijk (een deel van) de ZH-PLG middelen, ten behoeve van de verduurzaming van de landbouw naar het boerenenerf kunnen krijgen.

Inhoudelijke toelichting subsidieregeling landbouw

Inleiding

Nederland staat voor een aantal urgente opgaven zoals stikstofreductie, CO₂-reductie, en verbetering van de waterkwaliteit en biodiversiteit. Als provincie werken we in de gebiedsprocessen samen met de agrarische sector, mede-overheden en andere betrokken partijen aan deze opgaven én aan een vitale, toekomstbestendige landbouw. We zien dat veel vraagstukken samen komen op het boerenerf en ook dat veel agrariërs aan de slag willen met het (verder) verduurzamen van hun bedrijf. Met deze subsidieregeling willen we dat stimuleren.

Doelgroep

Er zijn in Zuid-Holland 955 melkveehouderijen, volgens cijfers van het CBS, en deze kunnen in het bijzonder een belangrijke bijdrage leveren aan het halen van de ammoniakreductiedoelen van de provincie Zuid-Holland. Daarom kiezen wij ervoor om de eerste module, bestaande uit 3 paragrafen, van de regeling open te stellen voor melkveehouderijen. Het beschikbare budget kan hiermee zo effectief mogelijk worden ingezet.

Subsidiemogelijkheden voor melkveehouders

Met de Srl wordt het mogelijk om subsidie te verstrekken aan melkveehouderijen voor het opstellen van bedrijfsontwikkelplannen, voor het verlagen van ammoniakemissies middels technieken en voor het meten van ammoniakemissies.

Bedrijfsontwikkelplannen

Hiermee willen wij melkveehouderijen stimuleren om een bedrijfsontwikkelplan op te laten stellen door een bedrijfsadviseur ten behoeve van de (door)ontwikkeling naar een duurzaam en financieel gezond bedrijf. Het plan moet in ieder geval ingaan op welke maatregelen het bedrijf kan nemen voor ammoniakreductie en daarnaast op vier andere duurzaamheidsonderwerpen, deze zijn gedefinieerd in de regeling. Daarnaast moet het plan ingaan op hoe deze maatregelen gefinancierd kunnen worden en wat de bedrijfseconomische effecten van de uitvoering van het plan zijn. De maximale subsidie bedraagt 80 % van de kosten met een maximum van € 6.000 per aanvrager. Als de aanvrager ook de ontwikkeling van neventakken wil onderzoeken voor zijn of haar bedrijf bedraagt het maximale subsidiebedrag €7.000 per aanvrager.

Technieken ammoniakreductie

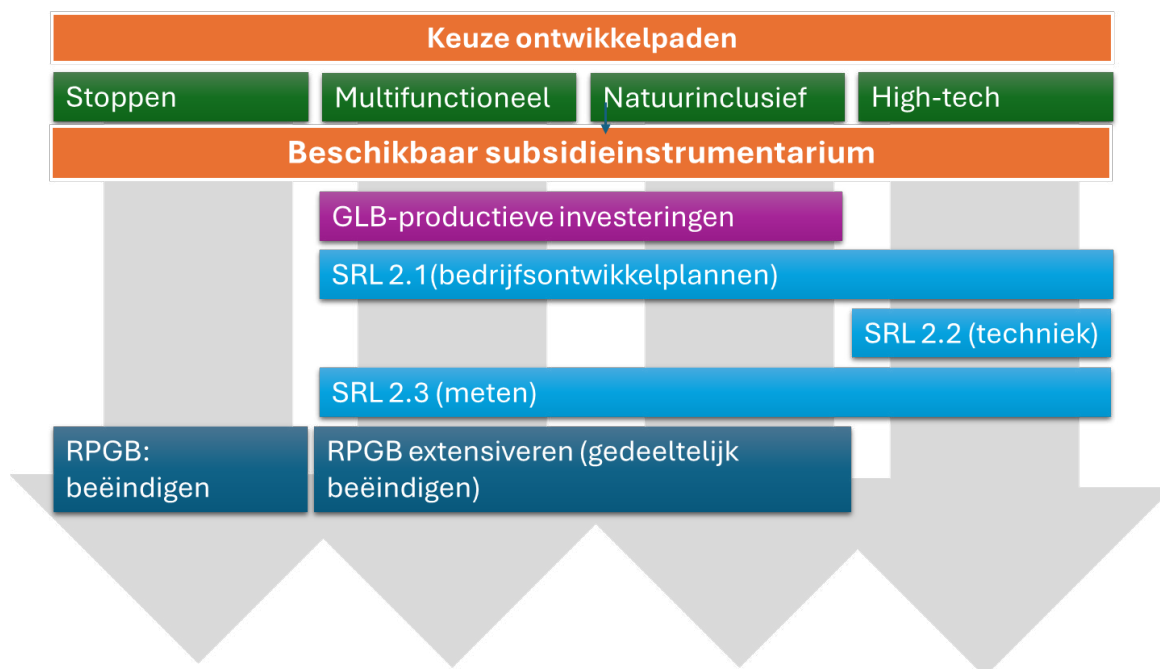
Hiermee willen wij de aanschaf van ammoniakreducerende technieken door melkveehouders stimuleren, zodat deze technieken in de praktijk ingezet en getest kunnen worden. Met de inzichten uit de praktijk kunnen dit soort technieken waar nodig doorontwikkeld en verbeterd worden. Met een subsidie voor deze technieken, wordt de investering in dit soort technieken haalbaarder. Een van de subsidievoorwaarden is dat de aanvrager een advies op laat stellen dat onder andere ingaat op de vragen of en zo ja welke techniek passend is voor het bedrijf en wat de verwachte ammoniakreductie is. Hiermee stimuleren we een zorgvuldige bedrijfsspecifieke afweging. De maximale subsidie per aanvrager varieert afhankelijk van het soort techniek van 40% tot 65% van de subsidiabele kosten tot een maximum van € 125.000 per aanvrager.

Meetsystemen ammoniakemissies

Hiermee willen wij melkveehouderijen stimuleren om te investeren in systemen voor het meten van ammoniakemissie in de stal om op die manier als melkveehouderij en als provincie inzicht te krijgen in de daadwerkelijke ammoniakemissies. We stellen deze paragraaf alleen open in het gebied rond het stikstofgevoelige Natura-2000 gebied Nieuwkoopse Plassen & de Haeck, omdat daar komend jaar ook stikstofdepositie gemeten wordt. Het meten van zowel emissies als depositie in één gebied leidt naar verwachting tot waardevolle inzichten en informatie. Omdat de melkveehouder geen bedrijfsmatig voordeel heeft van het meten van ammoniakemissies subsidiëren we dit onderdeel voor 100% met een maximum van €70.000 per bedrijf.

Samenhang andere subsidieregelingen

Tegelijkertijd met de Srl worden drie andere regelingen voor de veehouderijsector in Zuid-Holland opengesteld of voorbereid. Dit betreft in het kader van het GLB de openstelling subsidie productieve investeringen voor bedrijfsverduurzaming op landbouwbedrijven en de Regeling Provinciale Gebiedsgerichte Beëindiging (RPGB). In de GLB-regeling hebben we de focus gelegd op het stimuleren van weidegang. Technieken ter verduurzaming van de veehouderij hebben we bewust uit de GLB-regeling gelaten om overlap met de Srl te voorkomen. Met de RPGB kunnen veehouders hun bedrijf geheel of gedeeltelijk beëindigen (extensiveren). In onderstaande figuur is schematisch toegelicht hoe de verschillende regelingen elkaar aanvullen en gezamenlijk een breed palet aan mogelijkheden bieden voor veehouders.

Figuur 1: samenhang provinciale subsidieregelingen veehouderij

Staatssteun

De Srl is getoetst op staatssteun. Het onderdeel bedrijfsontwikkelpannen (paragraaf 2.1) is gebaseerd op de de-minimisverordening voor de landbouw. Het onderdeel over de technieken (paragraaf 2.2) is gebaseerd op de Landbouwwijzigingswet. De subsidiepercentages, het maximaal te verlenen subsidiebedrag, de subsidievoorwaarden en-verplichtingen zijn hiermee in overeenstemming. Paragraaf 2.2 wordt kennisgegeven aan de Europese Commissie. Paragraaf 2.3 is geen staatssteun, omdat de melkveehouder kort samengevat geen bedrijfseconomisch voordeel heeft van het meten van ammoniakemissies.

Financiële consequenties

Voor de drie openstellingen onder de Srl stellen we €3.625.000 aan subsidieplafonds beschikbaar, dat binnen het vastgestelde hoofdplafond past. Dit is als volgt over de verschillende paragrafen verdeeld:

Subsidiemogelijkheid	Deelplafond	Schatting hoeveelheid mogelijke subsidieaanvragen
Paragraaf 2.1 Bedrijfsontwikkelpannen	€125.000	20 (eenmalige subsidie)
Paragraaf 2.2 Technieken ammoniak	€2.500.000	25 (eenmalige subsidie)
Paragraaf 2.3 Meten ammoniak	€1.000.000	15 (subsidie voor 3 jaar)

Aanvraagperiode

De regeling wordt voor beperkte tijd opengesteld. Dit omdat deze eerste module wordt gezien als pilotfase. Met de geleerde lessen uit deze eerste pilotfase wordt vervolgens bekeken of de regeling breder kan worden opengesteld voor andere sectoren en/of gebieden. Dit is onder andere afhankelijk van beschikbaar (rijks)budget, bestuurlijke ambities en de lopende gebiedsprocessen.

Slot

De Srl is één van de instrumenten waarmee de provincie uitvoering geeft aan de beleidsambities alsmede de gebiedsopgaven voor de transitie landelijk gebied. Na afronding van de eerste openstelling wordt bekeken of de regeling kan worden uitgebreid met nieuwe activiteiten en doelgroepen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

Bijlagen

1. Subsidieregeling Landbouw Zuid-Holland
2. Openstellingsbesluit subsidie Bedrijfsontwikkelplannen melkveehouderijen Zuid-Holland 2025
3. Openstellingsbesluit subsidie Technieken ammoniakreductie melkveehouderijen Zuid-Holland 2025
4. Openstellingsbesluit subsidie Meetsystemen ammoniakemissies melkveehouderijen Zuid-Holland 2025